EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 20.11.2023
COM(2023) 704 final

2023/0402 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2021/512, millega lubatakse Ühendkuningriigil seoses Põhja-Iirimaaga kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 16 ja 168, seoses loa pikendamisega

SELETUSKIRI

Vastavalt 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) (edaspidi „käibemaksudirektiiv“)[1] artikli 395 lõikele 1 võib nõukogu ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal anda igale liikmesriigile loa võtta erimeetmeid kõnealuse direktiivi sätetest erandite tegemiseks, et lihtsustada käibemaksu kogumist või hoida ära teatavat liiki maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist.

Ühendkuningriik lahkus Euroopa Liidust 31. jaanuaril 2020. Vastavalt väljaastumislepingule[2] on ta nüüd ELi jaoks kolmas riik.

Alates 1. jaanuarist 2021 ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes enam ELi käibemaksualaseid õigusakte. Vastavalt Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollile[3] (edaspidi „protokoll“), mis on osa väljaastumislepingust, kohaldatakse Põhja-Iirimaa suhtes siiski kaupu käsitlevaid ELi käibemaksualaseid õigusakte, et vältida ranget piirikontrolli Iirimaa ja Põhja-Iirimaa vahel. Teenuste puhul aga käsitatakse Põhja-Iirimaad koos ülejäänud Ühendkuningriigiga kolmanda riigina.

See toob Põhja-Iirimaal paratamatult kaasa duaalse või segakäibemaksusüsteemi, mille alusel kohaldatakse Põhja-Iirimaal asuvate kaupade tarnete, ühendusesiseste soetamiste ja impordi suhtes käibemaksudirektiivi V jaotises sätestatud maksustatavate tehingute kohta käsitlevate eeskirjade kohaselt ELi ühtlustatud eeskirju, samas kui samal territooriumil osutatud teenuste suhtes ELi käibemaksusüsteemi ei kohaldata.

Selleks et kohaldada Põhja-Iirimaal jätkuvalt käibemaksu erikorda, millega nähakse ette käibemaksudirektiivis sätestatud üldeeskirjadest erinevad kindla maksumääraga meetmed sellise mahaarvamisele mittekuuluva käibemaksu suhtes, millega maksustatakse ametiautode kütusele tehtavaid kulutusi, on vaja teha käibemaksudirektiivi artikli 395 lõike 1 kohane erand.

Ühendkuningriik taotles komisjonis 13. juulil 2023 registreeritud kirjaga luba kohaldada jätkuvalt meedet, millega tehakse erand käibemaksudirektiivi artiklitest 16 ja 168. Käibemaksudirektiivi artikli 395 lõike 2 kohaselt teatas komisjon Ühendkuningriigi taotlusest kõigile liikmesriikidele peale Küprose 7. augusti 2023. aasta kirjaga. Küprost teavitati 8. augusti 2023. aasta kirjaga. Samal päeval, 8. augustil 2023 teatas komisjon Ühendkuningriigile, et tal on olemas taotluse hindamiseks kogu vajalik teave.

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käibemaksudirektiivi artiklis 168 on sätestatud, et maksukohustuslasel on õigus arvata maha selliste ostude puhul tasutud käibemaks, mida tehakse tema maksustatavate tehingute tarbeks. Sama direktiivi artiklis 16 on sätestatud nõue, et kui maksukohustuslane suunab oma ettevõtte vara hulka kuuluvad kaubad enda või tema töötajate isiklikku kasutusse, käsitataks seda iseendale tarnimisena, kui nendelt kaupadelt või nende osadelt võis käibemaksu täielikult või osaliselt maha arvata.

[1] ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

[2] Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping (ELT C 384 I, 12.11.2019, lk 1).

[3] ELT C 384 I, 12.11.2019, lk 92.

Nende ametiautode puhul, mida kasutatakse osaliselt isiklikuks (muuks kui ettevõtluse) tarbeks, on selle süsteemi alusel sageli keeruline kindlaks teha, kui suures ulatuses on ametiautosid isiklikuks tarbeks kasutatud, ja sellega seotud kulutusi maksustada.

Sellega seoses kehtestas Ühendkuningriik nõukogu 21. juuli 1986. aasta otsusega 86/356/EMÜ (millega antakse luba kohaldada kindla maksumääraga meetmeid sellise mahaarvamisele mittekuuluva käibemaksu suhtes, millega maksustatakse ametiautode kütusele tehtavaid kulutusi)[4] lubatud erikorra, mis põhines sõiduki mootori töömahul ja kütuseliigil. Vastavalt protokollile jätkatakse Põhja-Iirimaa suhtes kaupade tarnimist käsitlevate ELi käibemaksualaste õigusaktide kohaldamist. Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2021/512[5] lubati Ühendkuningriigil seoses Põhja-Iirimaaga kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ artiklitest 16 ja 168; selle erandi kehtivusaeg lõpeb 31. detsembril 2023.

Ühendkuningriik lisas oma taotlusele selgituse erikorra toimimise kohta. See kord ühendab erinevaid elemente, mis võimaldavad arvutada isiklikuks tarbeks kasutamise tasu, mille pealt on vaja tasuda käibemaks. Need elemendid on kütusekulu kilomeetri kohta, mida arvutatakse CO_2 heite taseme alusel, isiklikuks tarbeks tehtud keskmine läbisõit, mis määratakse kindlaks transpordiministeeriumi tehtud riikliku reisiuuringu andmete põhjal, ning sõidukikütuse jaehind.

Erikord on maksukohustuslastele vabatahtlik ja nad võivad selle asemel otsustada oma kütuselt käibemaksu mitte tagasi nõuda või nõuda seda tagasi üksikasjalikel läbisõiduandmetel põhineva jaotusmeetodi abil.

Ühendkuningriigi sõnul on see kord osutunud hästi toimivaks ja sellega on kaasnenud märkimisväärne lihtsustamine nii ettevõtjate kui ka maksuhalduri jaoks. Lisaks väidab Ühendkuningriik, et see annab maksukohustuslastele õiguskindluse, kuna ette on nähtud lihtsustatud meetod, mida saab kasutada kütuse erakasutuse käibemaksu arvestamisel ja mis on kooskõlas käibemaksudirektiivis sätestatud mahaarvamise üldeeskirjadega.

Sellest lähtudes on Ühendkuningriik seoses Põhja-Iirimaaga taotlenud luba jätkata erandi kohaldamist alates 1. jaanuarist 2024. Erandit tuleks kohaldada piiratud aja jooksul kuni 31. detsembrini 2026, et oleks võimalik hinnata, kas erikord kajastab endiselt õigesti sõiduautode ettevõtluseks ja isiklikuks tarbeks kasutamise üldist jaotust.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate õigusnormidega**

Käibemaksudirektiivi artikliga 176 on ette nähtud, et nõukogu määrab kindlaks kulud, millelt käibemaksu maha ei arvata. Kuni selle ajani lubatakse liikmesriikidel säilitada erandid, mis on olemas nende 1. jaanuaril 1979 kehtinud siseriiklikes õigusaktides. Seepärast kehtivad mitmed nn senist olukorda säilitavad sätted, millega piiratakse õigust arvata maha sõiduautodega seotud käibemaksu.

Hoolimata varasematest algatustest kehtestada õigusnormid selle kohta, milliste kulukategooriate korral võib mahaarvamisõigust piirata,[6] on selline erikord asjakohane seni, kuni kõnealused õigusnormid ELi tasandil ühtlustatakse.

---

[4] EÜT L 212, 2.8.1986, lk 35.

[5] ELT L 103, 24.3.2021, lk 4–5.

[6] KOM(2004) 728 lõplik – Ettepanek: Nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 77/388/EMÜ käibemaksukohustuse lihtsustamiseks (ELT C 24, 29.1.2005, lk 10), tagasi võetud 21. mail 2014 (ELT C 153, 21.5.2014, lk 3).

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käibemaksudirektiivi artikkel 395.

- **Subsidiaarsus (liidu ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Võttes arvesse käibemaksudirektiivi sätet, millel ettepanek põhineb, on subsidiaarsuse põhimõttest käibemaksudirektiivi tasandil kinni peetud.

- **Proportsionaalsus**

Otsus käsitleb Ühendkuningriigile seoses Põhja-Iirimaaga tema enda taotlusel antud luba ja sellega ei määrata mingeid kohustusi.

Erikorra piiratud ulatust arvestades on see kooskõlas taotletava eesmärgiga, st see aitab lihtsustada käibemaksukohustuste täitmist ja käibemaksu kogumist. Erand ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik, et lihtsustada käibemaksukohustuste täitmist ja käibemaksu kogumist konkreetses sektoris. Kord jääb maksukohustuslastele vabatahtlikuks.

- **Vahendi valik**

Kavandatav vahend on nõukogu rakendusotsus.

Käibemaksudirektiivi artikli 395 kohaselt on erandi tegemine ühistest käibemaksueeskirjadest võimalik vaid komisjoni ettepaneku põhjal nõukogus ühehäälselt antud loa alusel. Nõukogu rakendusotsus on sobivaim vahend, sest selle saab adresseerida üksikutele riikidele.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Sidusrühmadega ei konsulteeritud. Käesolev ettepanek põhineb Ühendkuningriigi esitatud taotlusel seoses Põhja-Iirimaaga ja käsitleb ainult Põhja-Iirimaad.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

- **Mõju hindamine**

Otsuse ettepaneku eesmärk on lihtsustada käibemaksu kogumist ja käibemaksukohustuste täitmist seoses kütusekuludega ametiautode puhul, mida kasutatakse osaliselt muuks kui ettevõtluse tarbeks ja selle võimalik mõju on seetõttu positiivne.

Nende maksukohustuslaste jaoks, kes otsustavad kõnealust süsteemi kasutada, vähendab see süsteem halduskoormust ja nõuetele vastavuse tagamisega seotud kulusid, välistades vajaduse pidada käibemaksuga maksustamise tarbeks üksikasjalikku arvestust iga ametiauto läbisõidu kohta. Niisuguse arvestuse pidamine võib olla aeganõudev ja sellega võib tihti suhteliselt väikeste maksusummadega seoses kaasneda märkimisväärne halduskoormus. On märgitud, et selle võimalusega välditakse tänu pakutavale lihtsustamisele tagasilööke, mille korral ettevõtjad loobuksid ettevõtluse eesmärgil kasutatava kütuse käibemaksu tagasinõudmise õigusest. Samuti on osutatud sellele, et erimeede annab maksukohustuslastele õiguskindluse.

Lihtsustatud meetod vähendab ka maksuhalduri koormust, kes oleks muidu kohustatud auditeerima paljusid üksikjuhtumeid.

Erandi kitsa reguleerimisala ning piiratud kohaldamisaja tõttu on selle mõju igal juhul piiratud.

4. MÕJU EELARVELE

Meede ei mõjuta ebasoodsalt käibemaksupõhiselt laekuvaid liidu omavahendeid. Sellega seoses tuletatakse meelde, et vastavalt protokolli artikli 8 teisele lõigule ei kanta Põhja-Iirimaal maksustatavatest tehingutest saadud tulu üle ELile.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Ettepanek sisaldab aegumisklauslit; meetme kohaldamisaeg lõpeb automaatselt 31. detsembril 2026.

2023/0402 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2021/512, millega lubatakse Ühendkuningriigil seoses Põhja-Iirimaaga kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 16 ja 168, seoses loa pikendamisega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi,[1] eriti selle artikli 395 lõike 1 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Vastavalt nõukogu rakendusotsuse (EL) 2021/512[2] artiklile 1 lubati Ühendkuningriigil kuni 31. detsembrini 2023 kohaldada seoses Põhja-Iirimaaga erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ artiklitest 16 ja 168, et määrata kindla maksumäära alusel kindlaks sellise käibemaksu suurus, mis on seotud kütusele tehtud kulutustega ametiautode kasutamisel isiklikuks otstarbeks (edaspidi „erimeede“).

(2) Direktiivi 2006/112/EÜ artiklis 168 on sätestatud, et maksukohustuslasel on õigus arvata maha isiku maksustatavate tehingute tarbeks tehtud ostude eest tasutud käibemaks. Kõnealuse direktiivi artiklis 16 on siiski sätestatud nõue, et maksukohustuslase poolt tema ettevõtte vara hulka kuuluvate kaupade kasutamist tema enda või tema töötajate isiklikuks tarbeks käsitatakse kaubatarnena tasu eest, kui nendelt kaupadelt või nende osadelt võis käibemaksu täielikult või osaliselt maha arvata. Selle süsteemi kohaselt on lubatud isikliku kasutuse eest esialgselt maha arvatud käibemaksu tagastamine.

(3) Komisjonis 13. juulil 2023. aastal registreeritud kirjas taotles Ühendkuningriik luba jätkata seoses Põhja-Iirimaaga kõnealuse erimeetme kohaldamist pärast 31. detsembrit 2023.

(4) Direktiivi 2006/112/EÜ artikli 395 lõike 2 teise lõigu kohaselt edastas komisjon 7. augusti 2023. aasta kirjadega Ühendkuningriigi esitatud taotluse kõigile liikmesriikidele peale Küprose, keda teavitati 8. augusti 2023. aasta kirjaga. Komisjon teatas 8. augusti 2023. aasta kirjas Ühendkuningriigile, et tal on taotluse hindamiseks olemas kogu vajalik teave.

(5) Vastavalt teabele, mille Ühendkuningriik oma taotluses esitas, ei ole erimeetme kohaldamist õigustav faktiline olukord muutunud. Lisaks nähtub taotluses sisalduvast selgitusest erimeetme toimimise kohta, et erimeede on osutunud tulemuslikuks, kuna see on lihtsustanud nii maksukohustuslaste kui ka maksuhalduri jaoks käibemaksu

[1] ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.
[2] ELT L 103, 24.3.2021, lk 4.

kogumise menetlust seoses osaliselt isiklikuks tarbeks kasutatavate ametiautode kütusele tehtavate kulutustega.

(6) Seepärast on asjakohane rakendusotsuses (EL) 2021/512 sätestatud luba pikendada. Loa pikendamine peaks olema ajaliselt piiratud, et Ühendkuningriik saaks kontrollida, kas kindla maksumäära alusel kindlaks määratud käibemaksu suurus kajastab endiselt õigesti isiklikuks tarbeks kasutatavate ametiautode kütusele tehtavaid kulutusi. Seepärast peaks erimeetme luba kehtima kuni 31. detsembrini 2026.

(7) Kui Ühendkuningriik soovib jätkata erimeetme kohaldamist ka pärast 31. detsembrit 2026, peaks ta komisjonile esitama sellise taotluse koos aruandega 31. märtsiks 2026.

(8) Vastavalt protokolli artikli 8 teisele lõigule ei kanta Põhja-Iirimaal maksustatavatest tehingutest saadud tulu üle liidule. Seepärast ei ole erandit tegeval meetmel negatiivset mõju käibemaksust tulenevatele liidu omavahenditele.

(9) Rakendusotsust (EL) 2021/512 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsuse (EL) 2021/512 artikkel 1 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 1*

Erandina direktiivi 2006/112/EÜ artiklitest 16 ja 168 antakse Ühendkuningriigile seoses Põhja-Iirimaaga luba määrata alates 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2026 kindla maksumäära alusel kindlaks sellise käibemaksu suurus, mis on seotud kütusele tehtud kulutustega ametiautode kasutamisel isiklikuks otstarbeks.

Käesoleva otsusega ettenähtud meetme pikendamise taotlus tuleb esitada komisjonile 31. märtsiks 2026 ja sellele tuleb lisada aruanne, mis kinnitab erimeetme tulemuslikkust ja selle eesmärkide saavutamist. Aruanne peab sisaldama ülevaadet selle kohta, kas käibemaksu suurus kajastab endiselt õigesti isiklikuks tarbeks kasutatavate ametiautode kütusele tehtavaid kulutusi.“

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigile seoses Põhja-Iirimaaga.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja